

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра риторики и методики преподавания языка и литературы

Аннотация к дипломной работе

**ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЛИТЕРАТУРНОГО МАТЕРИАЛА ПРОГРАММНЫХ
ПРОИЗВЕДЕНИЙ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА В УЧРЕЖДЕНИЯХ
ОБЩЕГО СРЕДНЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ**

СЛИНКА Анастасия Александровна

Научный руководитель:
доцент И. М. Саникович

Минск, 2025

РЕФЕРАТ

Структура и объем дипломной работы: дипломное исследование состоит из рефератов на трех языках, введения, трех глав, заключения, списка использованных источников, в котором 45 позиций. Объем работы – 60 страниц.

Ключевые слова: МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА, РУССКАЯ ЛИТЕРАТУРА, ПРОГРАММНЫЕ ЛИТЕРАТУРНЫЕ ТЕКСТЫ, УРОК РУССКОГО ЯЗЫКА, ЯЗЫКОВЫЕ УПРАЖНЕНИЯ НА ЛИТЕРАТУРНОМ МАТЕРИАЛЕ.

Объект исследования: процесс преподавания русского языка в учреждениях общего среднего образования.

Предмет исследования: варианты использования программных произведений русской литературы в качестве основы языковых упражнений.

Цель дипломной работы: выявление основных способов использования фрагментов произведений русской литературы в качестве основы для лингвистических упражнений и разработка вариантов заданий, базирующихся на литературном материале, которые можно использовать в практике преподавания русского языка в учреждениях общего среднего образования.

Методология исследования: научно-аналитический метод изучения специальной литературы; описательный метод; эмпирический метод.

Полученные результаты и их новизна: рассмотрены предпосылки использования текстов изучаемых литературных произведений на уроках русского языка; на основе анализа учебных пособий по русскому языку для V–XI классов выявлены способы использования фрагментов литературных произведений в качестве материала для лингвистических упражнений; представлены варианты использования программных литературных текстов на уроках русского языка в учреждениях общего среднего образования Республики Беларусь.

Достоверность материалов и результатов дипломной работы подтверждается применением теоретических методов исследования источниковой базы, соответствующих цели и задачам дипломной работы, а также экспериментальной работой во время прохождения педагогической практики в ГУО «Гимназия № 56 г. Минска».

Область возможного практического применения: результаты дипломного исследования можно применять на уроках русского языка в учреждениях общего среднего образования Республики Беларусь, а также рассматривать на занятиях в вузе в рамках изучения курса «Методика преподавания русского языка».

РЭФЕРАТ

Структура і аб'ём дыпломнай работы: дыпломнае даследаванне складаецца з рэфератаў на трох мовах, уводзінаў, трох глаў, заключэння, спіса выкарыстаных крыніц, у якім 45 пазіцый. Аб'ём работы – 60 старонак.

Ключавыя словы: МЕТОДЫКА ВЫКЛАДАННЯ РУСКАЙ МОВЫ, РУСКАЯ ЛІТАРАТУРА, ПРАГРАМНЫЯ ЛІТАРАТУРНЫЯ ТЭКСТЫ, УРОК РУСКАЙ МОВЫ, МОЎНЫЯ ПРАКТЫКАВАННІ НА ЛІТАРАТУРНЫМ МАТЭРЫЯЛЕ.

Аб'ект даследавання: працэс выкладання рускай мовы ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі.

Прадмет даследавання: варыянты выкарыстання праграмных твораў рускай літаратуры ў якасці асновы моўных практыкаванняў.

Мэта дыпломнай работы: выяўленне асноўных спосабаў выкарыстання фрагментаў твораў рускай літаратуры ў якасці асновы для лінгвістычных практыкаванняў і распрацоўка варыянтаў заданняў, якія грунтуюцца на літаратурным матэрыяле і якія можна выкарыстоўваць у практыцы выкладання рускай мовы ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі.

Метадалогія даследавання: навукова-аналітычны метадад вывучэння спецыяльнай літаратуры, апісальны метадад, эмпірычны метадад.

Атрыманыя вынікі і іх навізна: разгледжаны перадумовы выкарыстання тэкстаў праграмных літаратурных твораў у практыкаваннях, якія выкарыстоўваюцца на ўроках рускай мовы; на аснове аналізу навучальных дапаможнікаў па рускай мове для V–XI класаў выяўлены спосабы выкарыстання фрагментаў літаратурных твораў у якасці матэрыялу для лінгвістычных практыкаванняў; прадстаўлены варыянты выкарыстання праграмных літаратурных тэкстаў на ўроках рускай мовы ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі Рэспублікі Беларусь.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай работы пацвярджаецца прымяненнем тэарэтычных метадаў даследавання крыніцавай базы, адпаведных мэце і задачам дыпломнай работы, а таксама эксперыментальнай работай у час праходжання педагагічнай практыкі ў ДУА «Гімназія № 56 г. Мінска».

Вобласць магчымага практычнага прымянення: вынікі дыпломнага даследавання можна прымяняць на ўроках рускай мовы ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі Рэспублікі Беларусь, а таксама разглядаць на занятках у ВНУ ў рамках вывучэння курса «Методыка выкладання рускай мовы».

ABSTRACT

Structure and scope of the diploma work: the thesis consists of an introduction, abstract in three languages, three chapters, a conclusion, a list of references, in which 45 positions. **The volume of work** is 60 pages.

Keywords: METHODOLOGY OF TEACHING RUSSIAN LANGUAGE, RUSSIAN LITERATURE, PROGRAM LITERARY TEXTS, RUSSIAN LANGUAGE LESSON, LANGUAGE EXERCISES ON LITERARY MATERIAL.

The object of the research: the process of teaching Russian language in general secondary education institutions.

The subject of the research: options for using program works of Russian literature as the basis for language exercises.

The purpose of the research: to identify the main ways of using fragments of Russian literature as a basis for linguistic exercises and to develop variants of tasks based on literary material that can be used in the practice of teaching Russian in general secondary education institutions.

Methods of research: scientific and analytical method of studying special literature; descriptive method; empirical method.

The results of the work and their novelty: the prerequisites for using the texts of the studied literary works in Russian language lessons are considered; based on the analysis of Russian language textbooks for grades V–XI, methods of using fragments of literary works as material for linguistic exercises are identified; variants of using program literary texts in Russian language lessons in general secondary education institutions of the Republic of Belarus are presented.

Authenticity of the materials and results of the diploma work is confirmed by the use of theoretical methods of studying the source base corresponding to the purpose and objectives of the thesis, as well as experimental work during pedagogical practice at the State Educational Institution «Gymnasium No. 56 in Minsk».

Recommendations on the usage: the results of the diploma study can be used in Russian language lessons in general secondary education institutions of the Republic of Belarus, and also considered in university classes as part of the course «Methodology of Teaching the Russian Language».